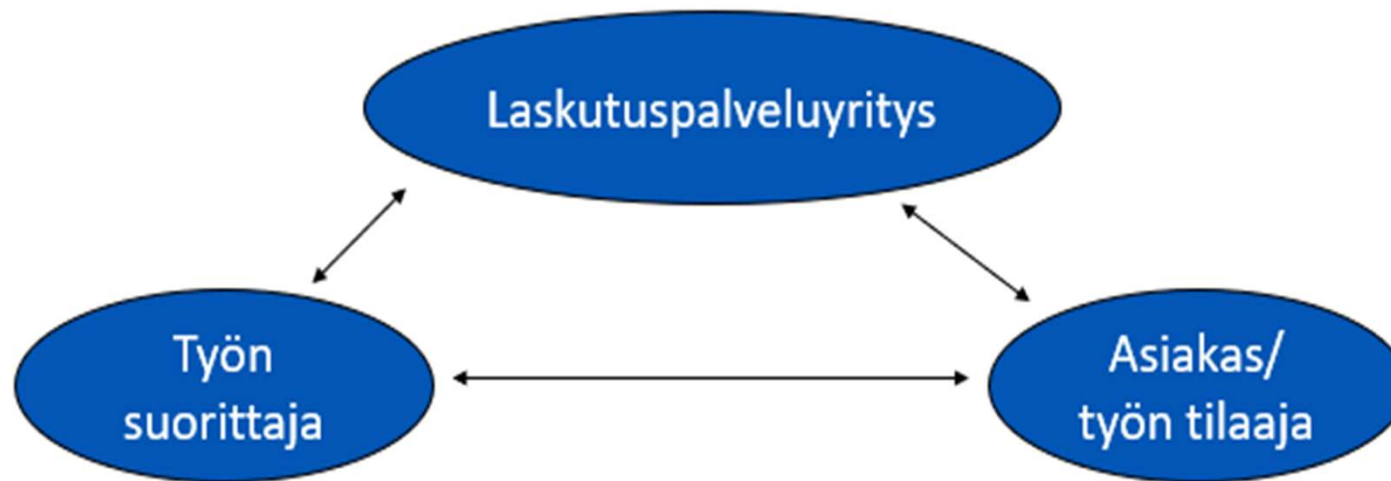

Kevytyrittäisyys – havaintoja työeläkevakuuttamisen valvonnasta

Reilua työelämää -info 29.9.2022

Laskutuspalveluyritykset ja toimijat

- Laskutuspalveluyritysmalliin liittyy pääsääntöisesti kolme toimijaa

Laskutuspalvelun käyttäjien työeläkevakuuttaminen

- Laskutuspalveluja käyttäviä henkilöitä (työn suorittajia) pidetään työeläkevakuuttamisen näkökulmasta lähtökohtaisesti yrittäjinä
- Yrittäjän eläkelain (YEL) mukainen vakuuttamisvelvollisuus määräytyy kuten muillakin yrittäjillä
 - Ikärajat (18 v. – vakuuttamisvelvollisuuden yläraja)
 - Työskentely yrityksessään Suomessa
 - Jatkuvuus vähintään 4 kk
 - Työpanoksen alaraja (8261,71 € v. 2022)

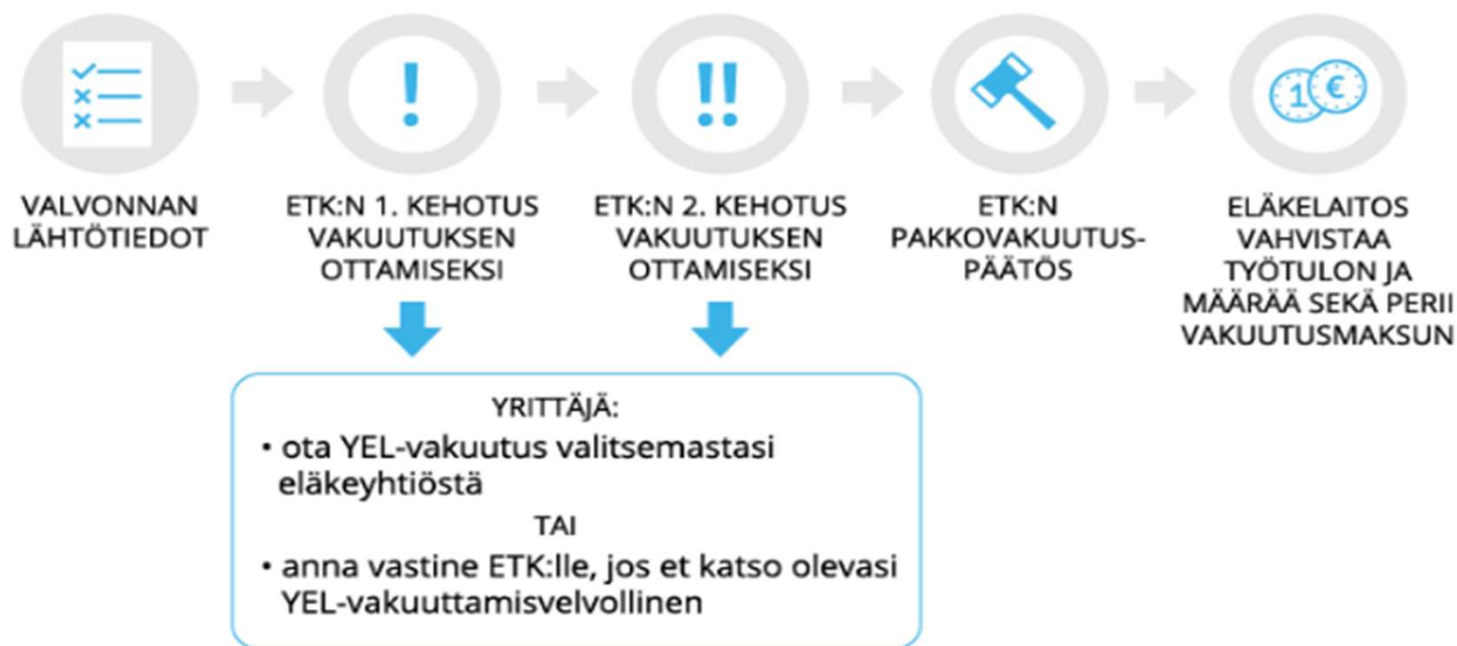
Laskutuspalveluyrittäjien työeläkevakuuttamisen valvonta

- YEL:n mukaan Eläketurvakeskus valvoo, että yrittäjä täyttää tämän lain mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa.
- Valvonta perustuu vertailuun yrittäjien ansiotietojen ja eläkevakuutustietojen välillä.
- Valvonnassa selvitetään työpanoksen laajuus ja toiminnan kesto.
- Valvonnan tavoitteena selvittää yrittäjän vakuuttamisvelvollisuus
 - Yrittäjä ottaa kehotuksesta oma-aloitteisesti vakuutuksen
 - ETK ottaa yrittäjän kustannuksella eläkevakuutuksen valitsemastaan eläkelaitoksesta (pakkovakuuttaminen)
 - Yrittäjä ei ole vakuuttamisvelvollinen

YEL-valvontaprosessi tiivistetysti

Eläketurvakeskus valvoo yrittäjän YEL-vakuuttamisvelvollisuutta

<https://www.etk.fi/palvelut-asiantuntijoille/tyoelakevakuuttamisen-valvonta/yrittajavalvonta/>

Tilastotietoa vuoden 2020 ja 2021 valvonnasta

- Vuosi 2020
 - Lähtöaineistona noin 40 laskutuspalveluyrityksen käyttäjän tiedot
 - Valvottavien henkilöiden lähtöjoukko yli 40 000 henkilöä
 - Lähtöjoukosta karsittiin varsinaiseen valvontaan ansioiden perusteella yli 600 henkilöä, joilla ei ollut YEL-vakuutusta.
 - Noin 30 % tapauksista johti YEL-vakuutukseen
- Vuosi 2021
 - Lähtöaineisto yli 50 laskutuspalveluyrityksen käyttäjistä
 - Valvottavien henkilöiden lähtöjoukko yli 50 000 henkilöä

Esimerkkitapaus 1

- Yrittäjällä on tulorekisteriin ilmoitettuja, vakuuttamattomia laskutuspalveluyrityksen maksamia tuloja 30 000 € vuonna 2020 ja 25 000 € vuonna 2021.
- ETK lähetti yrittäjälle kehotuksen YEL-vakuutuksen ottamiseksi.
- Yrittäjä otti yhteyttä ETK:een ja kertoi, että on tehnyt töitä kevytyrittäjänä ja laskuttanut LPY:n kautta eikä ole tiennyt tarvitsevänsä YEL-vakuutusta työtään varten.
- Yrittäjä teki YEL-vakuutushakemuksen ja otti YEL-vakuutuksen eläkelaitoksesta takautuvasti vuoden 2020 alusta alkaen.

Esimerkkitapaus 2

- Yrittäjällä on tulorekisteriin ilmoitettuja, vakuuttamattomia laskutuspalveluyrityksen maksamia tuloja 35 000 € vuonna 2020 ja 37 000 € vuonna 2021.
- ETK lähetti yrittäjälle kehotuksen YEL-vakuutuksen ottamiseksi.
- Ilmeni, että yrittäjä oli aikaisemmin ollut työsuhhteessa työn tilaajaan. Työsuhde oli päättynyt, minkä jälkeen oli sovittu, että jatkossa työ laskutetaan LPY:n kautta.
- Työskentelyssä tai sen ehdoissa ei ollut tapahtunut mitään muutosta, vaikka työ laskutettiin LPY:n kautta.
- Työskentely vakuutettiin TyEL:n mukaisesti.

Esimerkkitapaus 3

- Yrittäjällä on tulorekisteriin ilmoitettuja, vakuuttamattomia laskutuspalveluyrityksen maksamia tuloja 38 000 € vuonna 2020.
- Ansioita on maksettu monen kuukauden ajan vuonna 2020.
- Yrittäjällä ei ole suomalaista osoitetta eikä puhelinnumeroa. Ei ole tietoa, että olisi vakuutettu muussa maassa/lähetetty työntekijä.
- Yrittäjän yhteystietoja yritetään saada ulkomaiselta vakuutuslaitokselta tuloksetta.
- ETK kehottaa ja ottaa yrittäjälle takautuvasti YEL-vakuutuksen yleistiedoksiannolla.

Havaintoja laskutuspalveluyrittäjien valvonnasta

- Valvonta on tarpeellista, koska suuriakin ansioita on vakuuttamatta.
 - Kuitenkin suurin osa LPY-yrittäjien toiminnasta on niin pientä, että se jää vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle.
 - Toiminta on usein myös niin lyhytaikaista, ettei jatkuvuuden edellytys täyty.
- Kevytyrittäjät luulevat LPY:n hoitavan kaikki velvoitteet
- Joissain tapauksissa on ollut kysymys työsuhteesta asiakkaaseen.
- Mukana myös paljon ulkomaalaistaustaisia henkilöitä, joilla ei valvonnan hetkellä ole enää osoitetietoja Suomeen.
- LPY:n kautta laskuttaminen mahdollistaa myös sellaisten henkilöiden yrittäjätoiminnan, jotka eivät halua tai pääse ennakkoperintärekisteriin.

Valvonnan jatkuvuus ja hyödyt

- LPY-yrittäjien vakuuttamisen valvonta jatkuu osana ETK:n säännöllistä YEL-massavalvontaa.
- Valvonnan kautta LPY-yrittäjien eläkevakuutusurva saadaan kuntoon.
 - Vaikuttaa myös muihin sosiaalietuuksiin.
 - Joissain tilanteissa puutteellinen TyEL-vakuuttaminen saadaan kuntoon.
- Valvonta edistää myös yritysten tasavertaista kilpailua.

